

Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu
Cejl 866/50a, 602 00 Brno, mobil 603 574 289, dz.brno@ecn.cz, IČ 67010041

Ministerstvo dopravy
Odbor infrastruktury a ÚP
Nábř. L. Svobody 1222/12
110 15 Praha 1
posta@mdcr.cz

Zasláno e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem

09. 08. 2017

Rozklad proti vydání stavebního povolení pro záměr „D1 Modernizace – úsek 02, EXIT 21 Mirošovice – EXIT 29 Hvězdovice“ (31 SO) – k č.j.: 800/2015-910-IKP/21 z 10. 7. 2017

Ministerstvo dopravy (dále jen MD) veřejnou vyhláškou ze dne **10. 7. 2017**, č.j.: **800/2017-910-IKP/21**, která byla zveřejněna dne 10. 7. 2017, na základě žádosti ŘSD ČR ze dne **3. 8. 2015**, oznámilo vydání stavebního povolení pro záměr „D1 Modernizace – úsek 02, EXIT 21 Mirošovice – EXIT 29 Hvězdovice“ (31 SO), tj. **pro úsek č. 2**. Stavební povolení bylo bez 1 měsíce vydáno až za 2 roky od podání žádosti!!!

ŘSD ČR uvádí, že jde o **změnu dokončené stavby**, resp. má jít o modernizaci dálnice D1 v km 20,854-29,500 bez úseku v km 23,350-24,350 (historický most přes údolí Šmejalky, který bude rekonstruován samostatně) **délky 7,646 km**, která obsahuje mj. 6 mostů (např. **estakády** SO 02-202 v km 22,47 přes údolí Mnichovky a SO 02-206 v km 27,453 přes údolí Sázavy), 7 PHS (SO 02-261 až 269 bez 264) a vegetační úpravy (SO 02-801).

Stávající parametry D 26,5/120 se změní na D 28/120, takže dojde k rozšíření o 1,5 m, tzn. o 0,75 m na každou stranu. Výstavba má pobíhat od **03/2018 do 12/2020** a náklady jsou odhadnuty na **1,455 mld. Kč** (bez DPH).

Pro stavbu **nebylo zažádáno o vydání územního rozhodnutí**, neboť se povoluje na stávajících parcelách, přičemž stavba podle ŘSD **nepodléhá posouzení vlivů na ŽP dle zákona č. 100/2001 Sb. ve znění do 31. 3. 2015** (není ve střetu s EVL a ani s PO soustavy NATURA 2000).

Stručný průběh stavebního řízení o modernizaci dálnice D1 v úseku č. 2:

- 1) 03.08.2015 = ŘSD ČR podává žádost
- 2) 08.01.2016 = MD oznamuje zahájení stavebního řízení
- 3) 13.01.2016 = přihláška DZ
- 4) 05.02.2016 = námitky DZ
- 5) 09.02.2016 = ústní jednání č. 1
- 6) 21.03.2016 = jednání ŘSD ČR s obcí Hvězdovice o jejich námitkách (hluk, znečištění Sázavy apod.)
- 7) 11.05.2017 = MD oznamuje pokračování řízení, neboť ŘSD ČR doplnilo spis o chybějící podklady
- 8) 08.06.2017 = ústní jednání č. 2
- 9) 10.07.2017 = MD vydává stavební povolení
- 10) 09.08.2017 = rozklad DZ

Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu (dále jen Děti Země) jako účastník předmětného stavebního řízení podávají tímto v zákonné lhůtě do 9. 8. 2017 tento

r o z k l a d

a žádají, aby stavební povolení bylo dle § 152 odst. 5 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb. (správní řád) zrušeno a věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí. Napadáno je rozhodnutí v celém rozsahu.

Odůvodnění:

1. Žádost o přezkum závazných stanovisek podle § 149 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb.

Podklady pro vydání stavebního povolení tvoří i závazná stanoviska dle § 149 odst. 1 správního řádu a dle § 110 odst. 2 písm. d) stavebního zákona. Děti Země proto dle § 149 odst. 4 správního řádu žádají MD, aby dle správního řádu zajistilo ve lhůtě do 30 dní od odeslání **přezkum zákonnosti VŠECH vydaných závazných stanovisek ve spisu příslušnými nadřízenými orgány, přičemž z opatrnosti uvádějí pojem „všech“, neboť z rozhodnutí není zřejmé, jaký podklad je závazným stanoviskem a jaký ne.**

Děti Země určité žádají o přezkum zákonnosti vydání 14 závazných stanovisek těchto správních orgánů:

- 1) závazné stanovisko MěÚ Benešov ze dne **10. 4. 2013, č.j. MUBN/22595/2013/OOPLH** a ze dne **20. 3. 2017, č.j. MUBN/19965/2017/OOPLH** (souhlas dle § 14 odst. 2 lesního zákona se zásahem do 50 metrů od okraje lesa se 7 podmínkami)
- 2) závazné stanovisko MěÚ v Říčanech ze dne **3. 7. 2013, č.j. 48805/2013-MURI/OŽP-00081** a ze dne **29. 3. 2017, č.j. 16376/2017-MURI/OŽP-00081** (souhlas dle § 14 odst. 2 lesního zákona se zásahem do 50 metrů od okraje lesa se 3 podmínkami)
- 3) závazné stanovisko MěÚ Benešov ze dne **10. 4. 2013, č.j. Vod 235-20758/2014** (souhlas dle § 17 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách se 7 podmínkami)
- 4) závazné stanovisko MěÚ v Říčanech ze dne **11. 3. 2015, č.j. 3335/2015-MURI/OVÚ/00394** (souhlas dle § 17 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách s 12 podmínkami)
- 5) závazné stanovisko MěÚ Benešov ze dne **7. 5. 2014, č.j. MUBN/32842/2014/OOPLH** (souhlas dle § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. k zásahu do VKP s 8 podmínkami)
- 6) závazné stanovisko MěÚ v Říčanech ze dne **25. 11. 2013, č.j. 49989/2013-MURI/OŽP-00085** (souhlas dle § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. k zásahu do VKP s 15 podmínkami)
- 7) závazné stanovisko MěÚ Benešov ze dne **9. 5. 2014, č.j. MUBN/32885/2014/OOPLH** a ze dne **7. 3. 2017, č.j. MUBN/16757/2017/OOPLH** (souhlas dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. k zásahu do krajinného rázu bez podmínek)
- 8) závazné stanovisko MěÚ v Říčanech ze dne **24. 7. 2015, č.j. 39940/2017-MURI/OŽP-00358** a ze dne **16. 2. 2017, č.j. 8919/2017-MURI/OŽP-00085** (souhlas dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. k zásahu do krajinného rázu se 3 podmínkami)
- 9) závazné stanovisko MěÚ v Říčanech ze dne **10. 5. 2017, č.j. 24897/2017/MURI/OUP-00151** (souhlas dle § 9 odst. 6 zákona č. 334/1992 Sb. o ochraně ZPF se 13 podmínkami)
- 10) závazné stanovisko HZS Kraje Středočeského kraje ze dne **4. 2. 2013, č.j. KHSSC 1685/2013**, ze dne **25. 5. 2015, č.j. KHSSC 18536/2015** a ze dne **7. 3. 2017, č.j. KHSSC 5217/2017** (obsahuje 2 podmínky na ochranu před nadlimitním hlukem)
- 11) závazné stanovisko Ministerstva vnitra ze dne **3. 4. 2015, č.j. MV-51759-2/OBP-2015** a ze dne **16. 3. 2017, č.j. MV-35711-2/OBP-2017** (se 2 podmínkami)
- 12) závazné stanovisko Drážního úřadu ze dne **28. 4. 2014, č.j. DUCR-24736/14/Kr** (se 7 podmínkami)
- 13) závazné stanovisko HZS Středočeského kraje ze dne **28. 1. 2013, č.j. BN-28/2013/PD** a ze dne **27. 2. 2017, č.j. BN-59-4/2017/PD** (bez podmínek)
- 14) závazné stanovisko Ministerstva obrany ze dne **6. 4. 2017, č.j. 93560/2017-8201-OÚZ-PHA** (bez podmínek)

Pokud nadřízené orgány zjistí, že závazná stanoviska k povolení záměru byla vydána v rozporu s § 3 a § 50 odst. 4 správního řádu, pak Děti Země navrhuje, aby byla dle § 149 odst. 4 správního řádu změněna nebo dle § 149 odst. 5 správního řádu v rámci přezkumných řízení zrušena.

1.1. K zákonnosti závazného stanoviska KHS na ochranu veřejného zdraví

V napadeném stavebním povolení jsou dle závazného stanoviska KHS Středočeského kraje pod **podmínkou č. 32** uloženy 2 podmínky na ochranu veřejného zdraví.

Děti Země žádají, aby Ministerstvo zdravotnictví napadené závazné stanovisko KHS **dle § 149 odst. 5 správního řádu zrušilo** a aby při vydání nového splněny níže navržené požadavky. Tím bude zaručeno, že dotčené veřejné zájmy budou lépe chráněné od stavební činnosti.

1.1.1. Děti Země považují za nesprávné a v rozporu s účelem zákona o ochraně veřejného zdraví, aby před vydáním stavebního povolení **nebylo jednoznačné, kde se budou nacházet zařízení staveniště a zda na nich budou pracovat stroje či zařízení, které budou produkovat škodlivé emise a škodlivé intenzity hluku.**

Tyto skutečnosti je podle Děti Země nutné znát, aby bylo zřejmé, že stavební činností nedochází k porušování limitů a pokud ano, tak zda jsou učiněna veškeré eliminační opatření, která musejí být technicky i časově reálná.

Je proto nelogické, aby v napadeném závazném stanovisku nebyly uloženy podmínky, které se vztahují **k zařízení staveniště**, kde mohou pracovat hlučné stroje a zařízení, tzn. z předložené DSP a z hlukové studie není jednoznačně zřejmé, zda a v jakém množství bude možné použít mobilní drtiče stavebního odpadu, mobilní betonárku apod., anebo zda bude moci použít hlučnější stroje.

Nelze proto přijmout postup ŘSD ČR, že tyto základní informace budou zřejmé až po vydání napadeného stavebního povolení. Splnění hlukových limitů by se tak nesprávně řešilo bez účastníků stavebního řízení, což je nepřijatelné, zvláště když se nebudou moci vyjádřit k nové hlukové studii, na základě které se budou v novém závazném stanovisku KHS ukládat nové podmínky k ochraně veřejných zájmů.

Naopak je nezbytné, aby v hlukové studii jako podkladu pro vydání stavebního prostředí byly simulovány různé modelové varianty, z nichž mj. z plošného hlediska vyplyne, do jakých míst (kam) budou zasahovat různé modelové intenzity hluku. Tímto způsobem tak může dojít k určení ploch, kde je buď zcela či jen částečně nežádoucí, aby na nich pracovaly významné zdroje hluku, příp. i škodlivých emisí.

1.1.2. Děti Země mezi podmínkami stavebního povolení **postrádají konkrétní údaj o max. délce zkušebního provozu**, který by omezil jeho dobu, aby příp. realizace potřebných protihlukových opatření neprobíhala „neúměrně dlouho“. Takový údaj, např. 1 rok, v závazném stanovisku KHS chybí, neboť bez něho bude jen na časové a věcné libovůli ŘSD ČR, kdy zajistí podlimitní intenzity hluku. Tento postup je ale nepřijatelný.

1.1.3. Děti Země mezi podmínkami stavebního povolení **postrádají konkrétní údaj o termínu, do kdy by měly být zhotovené „dodatečná protihluková opatření, včetně ověření jejich účinnosti prostřednictvím kontrolního měření“**, neboť pokud chybí konkrétně uložený termín, např. do 3 měsíců od kontrolního měření, pak nelze takovou podmínku závazného stanoviska KHS považovat dle § 68 správního řádu za jasnou a kontrolovatelnou.

Děti Země proto požadují, aby Ministerstvo zdravotnictví napadené závazné stanovisko KHS **dle § 149 odst. 5 správního řádu zrušilo** a uložilo žadateli pro vydání nového závazného stanoviska KHS vypracovat novou hlukovou studii, která na základě 2-3 modelových situací vytipuje místa s přípustnými liniemi limitu hluku. Dále by měl žadatel zpracovatelům této studie navrhnout několik míst, kde by chtěl umístit zařízení staveniště, která musejí být známá již před vydáním stavebního povolení. KHS pak až na základě této nové hlukové studie vydá ke stavebnímu řízení nové závazné stanovisko. Jedině tak bude možné posoudit, že umístění zařízení staveniště a použití „škodlivějších“ strojů nebude v rozporu s veřejnými zájmy.

Současně by ministerstvo mělo ve svém zrušujícím rozhodnutí **zavázat KHS k tomu, aby v podmínkách nového závazného stanoviska byly nejasné podmínky upřesněny konkrétními termíny či lhůtami** (např. časově omezila délku zkušebního provozu...), která by tak efektivněji nutila ŘSD ČR řešit příp. nadlimitní hluk.

1.2. K zákonnosti závazného stanoviska dle § 14 odst. 2 lesního zákona (okraj lesa)

V napadeném stavebním povolení je pod **podmínkou č. 34** uloženo 7 podmínek závazného stanoviska MěÚ Benešov na ochranu okraje lesa v pásmu šířky 50 metrů a pod **podmínkou č. 35** jsou uloženy 3 podmínky závazného stanoviska MěÚ v Říčanech na ochranu okraje lesa. Nicméně Děti Země se domnívají, že takto zajištěná ochrana okraje lesa není důsledná.

Děti Země proto žádají, aby krajský úřad obě napadená závazná stanoviska **dle § 149 odst. 4 správního řádu změnil** tak, že budou upravena dle níže uvedených návrhů. Tím bude zaručeno, že okraj lesa bude skutečně ochráněn od stavební činnosti, neboť je velmi citlivý na znečištěné ovzduší a na mechanická poškození.

1.2.1. k závaznému stanovisku MěÚ Benešov

Návrh na uložení podmínky h):

„Na pozemcích v pásmu do 50 metrů od okraje lesa nesmí při žádné činnosti strojů a ani osob dojít k poškození a znečištění okraje porostů a lesních pozemků nebezpečnými látkami.“

Návrh na uložení podmínky i):

„Na pozemcích v pásmu do 50 metrů od okraje lesa nesmějí být povoleny žádné pojezdové komunikace a ani parkovací plochy pro stavební stroje a dopravní prostředky.“

1.2.2. k závaznému stanovisku MěÚ v Říčanech

Návrh na uložení podmínky d):

„Na pozemcích v pásmu do 50 metrů od okraje lesa nesmí při žádné činnosti strojů a ani osob dojít k poškození a znečištění okraje porostů a lesních pozemků nebezpečnými látkami.“

Návrh na uložení podmínky e):

„Na pozemcích v pásmu do 50 metrů od okraje lesa nesmějí být povoleny žádné pojezdové komunikace a ani parkovací plochy pro stavební stroje a dopravní prostředky.“

Návrh na uložení podmínky f):

„Na pozemcích v pásmu do 50 metrů od okraje lesa nedojde k poškození nadzemní a ani kořenové části lesních porostů.“

1.3. K zákonnosti závazného stanoviska dle § 17 zákona č. 254/2001 Sb. (vody)

V napadeném stavebním povolení je pod **podmínkou č. 36** uloženo 7 podmínek závazného stanoviska MěÚ Benešov na ochranu vod a pod **podmínkou č. 37** je uloženo 12 podmínek závazného stanoviska MěÚ v Říčanech na ochranu vod. Nicméně Děti Země se domnívají, že takto zajištěná ochrana vod není důsledná.

Děti Země proto požadují, aby příslušný krajský úřad obě napadená závazná stanoviska **dle § 149 odst. 4 správního řádu změnil** tak, že budou upravena podle níže uvedených návrhů. Tím bude zaručeno, že dotčené vody budou skutečně ochráněny od stavební činnosti.

1.3.1. k závaznému stanovisku MěÚ Benešov

Návrh na uložení podmínky h):

„Stavba bude realizována tak, jak je zakresleno v podrobné situaci stavby, která je součástí žádosti.“

Návrh na uložení podmínky i):

„Provádění stavebních prací během výstavby nesmí negativně ovlivnit odtokové poměry v dotčeném území.“

Návrh na uložení podmínky j):

„Přebytečná zemina bude skladována tak, aby nemohlo dojít k jejímu erozivnímu smyvu.“

Návrh na uložení podmínky k):

„Po dokončení stavebních prací bude odklizen veškerý materiál, který byl v souvislosti se stavbou uložen na dotčeném území.“

1.3.2. k závaznému stanovisku MěÚ Říčany

Návrh na uložení podmínky m):

„Provádění stavebních prací během výstavby nesmí negativně ovlivnit odtokové poměry v dotčeném území.“

Návrh na uložení podmínky n):

„Přebytečná zemina bude skladována tak, aby nemohlo dojít k jejímu erozivnímu smyvu.“

Návrh na uložení podmínky o):

„Po dokončení stavebních prací bude odklizen veškerý materiál, který byl v souvislosti se stavbou uložen na dotčeném území.“

Návrh na **ZMĚNU** závazného stanoviska v uložené podmínce i):

„Během výstavby nesmí dojít k poškození břehů a koryta vodních toků nad rámec nezbytných stavebních prací, znečištění toku stavebním odpadem a dalšími látkami nebezpečnými vodám. Závadné látky, lehce odplavitelný materiál ani stavební odpad nebudou skladovány na břehu do vzdálenosti 100 metrů od okraje vodního toku.“

1.4. K zákonnosti závazného stanoviska dle § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. (VKP)

V napadeném stavebním povolení je pod **podmínkou č. 38** uloženo 8 podmínek závazného stanoviska MěÚ Benešov na ochranu VKP a pod **podmínkou č. 39** je uloženo 15 podmínek závazného stanoviska MěÚ v Říčanech na ochranu VKP. Nicméně Děti Země se domnívají, že takto zajištěná ochrana VKP není důsledná.

Děti Země proto požadují, aby příslušný krajský úřad obě napadená závazná stanoviska **dle § 149 odst. 4 správního řádu změnil** tak, že budou upravena podle níže uvedených návrhů. Tím bude zaručeno, že dotčené veřejné zájmy budou lépe chráněné od stavební činnosti.

1.4.1. k závaznému stanovisku MěÚ Benešov

Návrh na uložení podmínky i):

„Stavba bude realizována tak, aby nedocházelo ke znečištění půdy a vody nebezpečnými látkami.“

Návrh na uložení podmínky j):

„Na dotčených pozemcích nesmějí být povoleny žádné pojezdové komunikace a ani parkovací plochy pro stavební stroje a dopravní prostředky.“

Návrh na uložení podmínky k):

„Plochy dotčené stavbou budou po ukončení stavebních prací uvedeny do původního či přírodě blízkého stavu, a to do zahájení zkušebního provozu.“

1.4.2. k závaznému stanovisku MěÚ v Říčanech

Návrh na uložení podmínky p):

„Stavba bude realizována tak, aby nedocházelo ke znečištění půdy a vody nebezpečnými látkami.“

Návrh na uložení podmínky q):

„Na dotčených pozemcích se bude kácení dřevin provádět jen v období od 1. října do 31. března.“

Návrh na uložení podmínky r):

„Na dotčených pozemcích nesmějí být povoleny žádné pojezdové komunikace a ani parkovací plochy pro stavební stroje a dopravní prostředky.“

Návrh na uložení podmínky s):

„Plochy dotčené stavbou budou po ukončení stavebních prací uvedeny do původního či přírodě blízkého stavu, a to do zahájení zkušebního provozu.“

Návrh na **ZMĚNU** závazného stanoviska v uložené podmínce l):

„Po ukončení stavebních prací bude prostor údolní nivy uveden do původního či přírodě blízkého stavu, a to do zahájení zkušebního provozu.“

1.5. K zákonnosti závazného stanoviska dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. (ráz)

V napadeném stavebním povolení jsou pod **podmínkou č. 40** uloženy 3 podmínky závazného stanoviska MěÚ v Říčanech na ochranu krajinného rázu, přičemž závazné stanovisko k zásahu do krajinného rázu bylo sice MěÚ Benešov dne 9. 5. 2014 vydáno, ale neobsahuje žádné podmínky. Nicméně Děti Země se domnívají, že takto zajištěná ochrana krajinného rázu není důsledná.

1.5.1. k závaznému stanovisku MěÚ v Říčanech

Děti Země požadují, aby příslušný krajský úřad napadené závazné stanovisko MěÚ v Říčanech **dle § 149 odst. 4 správního řádu změnil** tak, že bude upraveno podle níže uvedených návrhů. Tím bude zaručeno, že dotčené veřejné zájmy budou lépe chráněné od stavební činnosti.

Návrh na **ZMĚNU** závazného stanoviska v uložené podmínce b):

„Provedení průhledných PHS na mostních objektech proti nárazu ptáků bude zajištěno buď pískováním ve svislých pružích širokých 2 cm a v rozestupech od sebe max. 10 cm, nebo nalepením vertikálních pásů se stejnými parametry (2 cm široké a od sebe max. 10 cm).“

Děti Země vycházejí z níže uvedeného článku:

„Siluety dravců na protihlukových stěnách nepomáhají. Ptáci hynou dál (23. 10. 2012)“:

<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/siluety-dravcu-na-protihlukovych-stenach-nepomahaji-ptaci-hynou-dal>

„Skleněná okna této protihlukové stěny jsou opatřena siluetami dravých ptáků... Podle ornitologů ovšem nejsou účinné, protože realizátoři stavby použili siluety ptáků, kterých se drobní ptáci nebojí.... Ochránci ptáků proto už nedoporučují používání siluet dravců. Průhledné překážky je prý lepší „zviditelnit“ výrazným, nejlépe barevným vzorem, který jasně opticky oddělí stěnu nebo velkou skleněnou plochu domu od okolního prostředí. Ideální je prý skleněnou stěnu polepit pruhy, které budou kontrastovat s okolím. Podle ČSO je vyzkoušenou a účinnou metodou dva centimetry široká páska nalepená vertikálně v rozestupech maximálně deset centimetrů. Případně páska široká jeden centimetr v rozteči pět centimetrů. Možné je prý vytvořit i síť nebo jiné obrazce.“

Návrh na **ZMĚNU** závazného stanoviska v uložené podmínce c):

„Osázení PHS bude provedeno jen místně původními druhy rostlin (např. břech'an popínavý), a to nejpozději do zahájení zkušebního provozu.“

1.5.2. k závaznému stanovisku MěÚ Benešov

Děti Země požadují, aby příslušný krajský úřad provedl přezkum zákonnosti napadeného závazného stanoviska MěÚ Benešov ze dne 9. 5. 2014 **dle § 149 odst. 4 správního řádu** tak, aby posoudil, zda skutečně není potřeba ukládat nějaké podmínky na ochranu krajinného rázu a zda je po formální i věcné stránce závazné stanovisko vydáno dle zákona. Cílem je, aby bylo zaručeno, že dotčeně veřejné zájmy budou chráněné od stavební činnosti.

2. K otázce škodlivého zásahu do biotopů zvláště chráněných živočichů

Děti Země ve svých námitkách ze dne 5. 2. 2016 pod bodem 1.4. zaslaly níže uvedený požadavek, který by podle nich měl být splněn ještě **PŘED** vydáním stavebního povolení: „*Ke stavebnímu řízení předložit **aktuální přírodovědný průzkum i s migrační studií tras živočichů a s biologickým hodnocením...** s návrhem na realizaci eliminačních a kompenzačních opatření, neboť násypy a zářezy velkokapacitních silničních staveb bývají často biotopy zvláště chráněných druhů organismů, takže je dle § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu nezbytné doložit, že povolanou stavbou nedojde ke škodlivému zásahu do biotopů a jedinců zvláště chráněných druhů organismů, přičemž v opačném případě je nezbytné do spisu vložit povolenou výjimku k tomuto zásahu dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb.... zvláště pokud jde o záměr, který byl realizovaný před mnoha lety, takže lze očekávat, že některé jeho části se mohly stát cennými lokalitami – důkazem jsou opakovaná tvrzení krajských úřadů a MŽP v rozhodnutích o výjimce dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., že svahy a zářezy nových silnic a dálnic jsou velmi vhodným místem pro kompenzační opatření: např. v řízeních o výjimce pro dálnici D0805, pro silnice R4901, R5204, R5205 a R5206 či pro silnici R55 Rohatec – Napajedla nebo pro rozšíření dálnice D1 na 6pruh (např. v úseku D1°01191.C Brno centrum – Brno jih)...“*

Jelikož ovšem nebyl před zahájením stavebního řízení či aspoň během něho do příp. vydání napadeného stavebního povolení proveden aktuální přírodovědný průzkum, nelze ve smyslu § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu tvrdit, že výstavbou ke škodlivému zásahu nedojde.

MD tomuto požadavku na str. 20 napadeného rozhodnutí uvádí, že existují migrační studie, které identifikovaly nutnost výstavby 4 ekoduktů, jejichž schvalování bude probíhat samostatně. MD dále uvádí, že pro ochranu živočichů a rostlin bylo v **podmínce č. 21** napadeného rozhodnutí uloženo, aby ŘSD ČR stanovilo tzv. ekodozor, který bude provádět **průběžný monitoring výstavby záměru** z hlediska zájmů zákona č. 114/1992 Sb. **Před zahájením zemních prací tak nedojde k žádným průzkumům.**

Děti Země považují tento způsob vyřízení jejich námitky na doplnění spisu o závažný podklad na ochranu biotopů zvláště chráněných druhů organismů ve smyslu § 3, § 2 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu **jednak za nesprávný a jednak mimoběžný**. Podmínka č. 21 totiž vůbec nezohledňuje návrh Děti Země provést průzkumné ekologické práce a příp. vést řízení o výjimce před vydáním napadeného stavebního povolení. Řízení o výjimce přitom patří mezi **návrhová řízení**, takže bez podání žádosti investorem nelze řízení o výjimce dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. nijak zahájit.

Pokud ŘSD ČR nevypracovalo aktuální přírodovědné průzkumy, které by dokazovaly, že k žádnému zásahu (ani škodlivému) do cenných biotopů zvláště chráněných druhů organismů nemůže předmětnou stavbou dojít, pak jde z jeho strany o nesprávný postup, který by MD nemělo akceptovat. Krajské úřady jen stěží mohly ve smyslu § 3 správního řádu objektivně rozhodnout, zda řízení o výjimce proběhnout má či nikoliv, pokud ŘSD ČR nepodalo z opatrnosti žádosti o zahájení tohoto řízení a v příloze nepředložilo přírodovědnou studii s biologickým hodnocením.

Přitom Děti Země byly v řadě řízení o výjimkách opakovaně krajskými úřady po celé ČR ubezpečovány, že **násypy a zářezy dálnic se většinou postupně stávají oblíbenými biotopy zvláště chráněných druhů živočichů**, zejména plazů či ptáků. Je tedy paradoxní, pokud by krajský úřad bez potřebné odborné aktuální studie tvrdil, že zahájení řízení o výjimce nepožaduje.

MD tak mylně tvrdí, že návrhu Děti Země bylo **údajně vyhověno podmínkou č. 21** napadeného rozhodnutí. Toto tvrzení je nepravdivé, neboť se zabývá jen situací **během realizace záměru** (provádění zemních a stavebních prací), nikoliv stavem **před zahájením zemních prací** či dokonce správně dle zákona ještě před povolením škodlivého zásahu, tj. před vydáním stavebního povolení.

Děti Země upozorňují, že popsaný nezákonný a nepřezkoumatelný postup použilo MD již při vydání stavebního povolení pro část silnice R4901 Hulín – Fryšták (pozn.: v rámci přerušeno stavebního řízení musí ŘSD ČR aktuálně řešit získání výjimky ke škodlivému zásahu do biotopu křečka polního, přestože na výskyt těchto biotopů spolky opakovaně upozorňovaly).

Městský soud v Praze mj. svým rozsudkem ze dne **14. 12. 2011, č.j. 10A 149/2010 – 74-80** žalované rozhodnutí ministra dopravy s potvrzením stavebního povolení pro část silnice R4901 zrušil a vrátil věc k novému rozhodnutí na MD, neboť uznal mj. tyto dva podobné žalobní body Děti Země:

- a) **Pokud Děti Země navrhovaly, aby na PHS byly popínavé rostliny, pak bylo povinností MD tento návrh dle správního řádu řádně vyřídit, nikoliv chybně tvrdit, že byl splněn podmínkou č. 44 stavebního povolení.**
- b) **Pokud Děti Země upozornily, že mezi poklady stavebního řízení chybí pravomocná výjimka dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. ke škodlivému zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů organismů, pak bylo povinností MD uložit žadateli si ji opatřit.**

Napadené stavební povolení je tak vydáno v rozporu se zákonem, neboť dle § 3, § 2 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu ve vztahu k § 56 zákona č. 114/1992 Sb. nedošlo k doložitelnému a přesvědčivému zjištění, že povolovaným záměrem skutečně nedojde ke škodlivému zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů organismů (zejména živočichů) na svazích a násypech dotčeného úseku dálnice D1.

PŘED vydáním stavebního povolení totiž nebyl proveden aktuální přírodovědný průzkum, který by identifikoval, zda se na území dotčeného zemními a stavebními pracemi nenacházejí tyto biotopy, jakých chráněných druhů organismů a zda nedochází ke škodlivému zásahu. Tím by se jako předběžná otázka vyřešilo, zda je nutné vést řízení dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., takže stavební řízení by bylo nutné přerušit do vydání pravomocné výjimky. Přitom takový průzkum mohl být proveden během zjišťovacího řízení dle zákona č. 100/2001 Sb., což Děti Země považují za nezákonný postup.

Uložená podmínky č. 21 napadeného rozhodnutí se námitkou Děti Země ve věci škodlivého zásahu do biotopů nijak nezabývá, neboť **řeší období během realizace záměru**, nikoliv období před zahájením zemních prací, resp. logicky před vydáním stavebního povolení. Tvrzení MD o splnění předmětného požadavku Děti Země je tak mylný a mimoběžný.

3. K absenci stanoviska EIA, příp. závěrů zjišťovacího řízení pro modernizaci dálnice D1

Děti Země ve svých námitkách ze dne **5. 2. 2016** upozornily, že mezi podklady žádosti by mělo být stanovisko EIA, které je dle § 10 odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb. podkladem pro všechna navazující správní řízení. Povinností správních orgánů je pak jeho relevantní podmínky zahrnout do správního rozhodnutí a současně odůvodnit, proč zbývající podmínky zahrnuté nebyly.

Dále Děti Země připomněly, že v příloze č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb. je v kategorii I pod bodem 9.3 jako jeden z typů záměrů, který podléhá povinnému posuzování, uvedeno i „**rozšiřování... dálnic a rychlostních silnic**“. Pro povolení rozšíření dálnice D1 o 1,5 metru tak mělo být vydáno souhlasné stanovisko EIA, příp. aspoň závěry zjišťovacího řízení (pozn.: pro rozšíření dálnice D1 na 6 pruhů pod názvem „**Dálnice D1 – Mirošovice - Kývalka, zkapacitnění**“ vydalo MŽP souhlasné stanovisko EIA ze dne 19. 3. 2010, č.j. 10217/ENV/10).

MD požadavek Děti Země, aby ve spise bylo buď stanovisko EIA pro předmětnou modernizaci dálnice D1 (rozšíření o 1,5 metru) nebo aspoň závěry zjišťovacího řízení zamítlo.

MD se ve svém odůvodnění opřelo o tyto hlavní argumenty:

- 1) Z vyjádření MŽP ze dne 4. 10. 2011, zn.: 73085/ENV/11 vyplývá, že záměr modernizace dálnice D1 v úseku Mirošovice – Kývalka v podobě rozšíření krajnice o 1,5 metru nepodléhá posouzení vlivů na životní prostředí, pokud nedojde ke zvýšení jízdních pruhů (na šest) a pokud budou vyloučeny významné vlivy na předmět ochrany ptačích oblastí (PO) a evropsky významných lokalit (EVL).
- 2) Záměr obě podmínky MŽP splňuje, takže není nutné vést zjišťovací řízení a ani proces EIA s vydáním stanoviska EIA, neboť k rozšíření krajnice dálnice dochází jen v úsecích, kde je nyní šířka jízdního pásu menší než 11,5 metru – nedojde tak ke zvýšení dopravní kapacity dálnice. Současně příslušné orgány ochrany přírody nepotvrdily významné vlivy na PO a EVL.
- 3) Souhlasné stanovisko EIA ze dne 19. 3. 2010, č.j. 10217/ENV/10 pro záměr „**Dálnice D1 – Mirošovice - Kývalka, zkapacitnění**“ není podkladem pro povolovaný záměr modernizace dálnice D1.

Děti Země s tímto postupem MŽP i s názorem MD nesouhlasí a svůj názor opírají o níže uvedené důvody.

Podle ust. § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb. jsou předmětem posuzování záměry uvedené v příloze č. 1 v kategorii I a změny těchto záměrů, pokud změna záměru vlastní kapacitou nebo **rozsahem** dosáhne příslušné limitní hodnoty. Tyto záměry a změny záměrů podléhají posuzování vždy. Podle písm. b) citovaného ust. jsou dále předmětem posuzování změny záměru uvedeného v příloze č. 1 v kategorii I, pokud má být významně **zvýšena jeho kapacita a rozsah** nebo pokud se významně mění jeho technologie, řízení provozu nebo způsob užívání a nejedná-li se o změny podle písmene a). Tyto změny záměrů podléhají posuzování jen na základě požadavku v závěrech zjišťovacího řízení.

Předmětná stavba je zcela nepochybně „**rozšířením**“ dálnice D1, jak mj. dokládá str. 2 napadeného stavebního povolení: „*Současně bude provedeno její rozšíření tak, aby v základním příčném uspořádání byla šířka každého jízdního pásu min. 11,5 m.*“ Je tedy podle názoru Děti Země zřejmé, že stavba měla být posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí, přinejmenším mělo proběhnout zjišťovací řízení.

Podle článku 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. 12. 2011 (dále jen směrnice EIA) musejí být v řízení o povolení záměru, který podléhá posuzování, zohledněny výsledky jednání a informace shromážděné podle článků 5, 6 a 7 této směrnice, tzn. i všechny informace o záměru, které jsou v dokumentaci EIA a dále také stanoviska dotčených orgánů a připomínky dotčené veřejnosti).

V letech 2007–2010 byl podle zákona č. 100/2001 Sb. posouzen záměr „**Dálnice D1 – Mirošovice – Kývalka, zkapacitnění**“ s rozšířením D1 na šest pruhů. V tomto úseku se nachází i úsek, jehož se týká napadené stavební povolení. Proces EIA byl ukončen vydáním souhlasného stanoviska EIA ze dne 19. 3. 2010, č.j. 10217/ENV/10.

Je tedy zřejmé, že požadavkům zákona č. 100/2001 Sb. i směrnice EIA může záměr rozšíření dálnice o 1,5 metru vyhovět jedním ze dvou těchto způsobů:

- 1) **novým posouzením záměru rozšířit dálnici D1 o 1,5 metru v úseku Mirošovice – Kývalka** jako záměru podle bodu 9.3 přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., kategorie I, a tedy dle § 4 odst. 1 písm. a) tohoto zákona (proběhlo by celé posouzení vlivů na životní prostředí a vydalo by se stanovisko EIA), nebo
- 2) **využitím souhlasného stanoviska EIA ze dne 19. 3. 2010 pro rozšíření dálnice D1 na šest pruhů** (a dalších podkladů z tohoto procesu EIA), což ovšem předpokládá pečlivé prověření, do jaké míry je rozšíření D1 o 1,5 metru rozdílné a jaký má tato skutečnost vliv na životní prostředí a přírodu.

Před vydáním stavebního povolení však nedošlo k žádnému z výše uvedených postupů. Ve spise není jak souhlasné stanovisko EIA ze dne 19. 3. 2010, č.j. 10217/ENV/10 s rozšířením D1 na šest pruhů, ani další podklady. V napadeném stavebním povolení tedy nejsou jednak zahrnuty relevantní podmínky tohoto souhlasného stanoviska ze dne 19. 3. 2010 a jednak chybějí důvody, proč jiné jeho podmínky zahrnuty nebyly.

Napadené stavební povolení je tak vydáno v rozporu se zákonem, neboť nedošlo k posouzení předloženého záměru na životní prostředí, příp. nebyly mezi jeho podmínky uloženy žádné relevantní

podmínky ze stanoviska EIA ze dne 19. 3. 2010 pro rozšíření dálnice D1 na šest pruhů. Přitom se jedná o záměr, který spadá pod bod 9.3 přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., kategorie I.

4. K absenci územního rozhodnutí pro modernizaci dálnice D1

Děti Země ve svých námitkách ze dne **5. 2. 2016** upozornily, že mezi podklady žádosti by mělo být územní rozhodnutí, neboť **záměrem dojde ke změně plochy** (zvýší se zábor půdy). Nejde tak o stavební úpravu, která by územní rozhodnutí nevyžadovala, neboť dochází ke změně šířky a tím i půdorysu stavby dálnice D1. A k doložení splnění podmínek tohoto územního rozhodnutí by pak bylo nutné vydat **závazné stanovisko dle § 15 odst. 2 stavebního zákona**, které by bylo obligatorní součástí žádosti o vydání stavebního povolení.

MD požadavek Děti Země, aby do spisu bylo přiloženo **územní rozhodnutí pro předmětnou modernizaci dálnice D1 zamítlo**. MD současně zamítlo do spisu přiložit **závazné stanovisko dle § 15 odst. 2 stavebního zákona, neboť ve spise má vyjádření příslušného stavebního úřadu, tj. MěÚ Mnichovice ze dne 11. 2. 2013, č.j. MUMN/816/2013/boch a MěÚ Benešov ze dne 21. 8. 2013, č.j. MUBN/51577/2013VÝST a ze dne 8. 6. 2016, č.j. MUBN/40676/2016/VÝST, že povolovaná modernizace je v souladu se záměry územního plánování.**

MD se ve svém odůvodnění opřelo o tyto hlavní argumenty:

- 1) Záměr k vydání stavebního povolení územní rozhodnutí nepotřebuje, neboť jde o **změnu dokončené stavby**, pro kterou se územní rozhodnutí nevydává.
- 2) Záměr k vydání stavebního povolení závazné stanovisko dle § 15 odst. 2 stavebního zákona nepotřebuje, neboť příslušné **stavební úřady vydaly vyjádření dle § 15 odst. 2 stavebního zákona, že záměr je v souladu se záměry územního plánování.**
- 3) Dále MD odkazuje na zákon č. 13/1997 Sb., podle kterého je **dálniční těleso**, které je ohraničené patami náspů nebo hranami zářezů, **součástí dálnice**. Povolovaným záměrem tedy **dojde jen k úpravě dálničního tělesa, takže nedochází k dalšímu záboru půdy nebo ke změně šířky nebo půdorysu dálnice D1.**

Děti Země s tímto právním názorem MD **nesouhlasí**, neboť je nezákonný a nepřezkoumatelný pro nedostatek přesvědčivých a doložitelných důvodů, přičemž tento svůj názor opírají o níže uvedené důvody.

Podle § 76 odst. 1 stavebního zákona lze umisťovat stavby nebo zařízení, jejich změny, měnit jejich vliv na využití území, měnit využití území a chránit důležité zájmy v území **jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu**. Z žádného ustanovení stavebního zákona nevyplývá, že by předmětnou stavbu bylo možné umístit bez vydání územního rozhodnutí (viz také § 79 odst. 2 a odst. 6 stavebního zákona), i kdyby šlo o změnu dokončené stavby.

Podle § 2 odst. 3 stavebního zákona se stavbou se rozumí všechna stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, **bez zřetele na jejich stavebně technické provedení**, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání. Podle § 2 odst. 4 stavebního zákona, pokud se v tomto zákoně používá pojmu stavba, rozumí se tím i **její část nebo změna dokončené stavby**. Je pak tedy logické, že **územní rozhodnutí mělo být vydáno v každém případě**, tzn. i v případě změny dokončené stavby.

Stavební zákon pak za „změnu dokončené stavby“ považuje dle **§ 2 odst. 5 cit. zákona NÁSTAVBU, PŘÍSTAVBU a STAVEBNÍ ÚPRAVY** (u nich se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby).

Vzhledem k půdorysnému **rozšíření dálnice D1 o 1,5 metru** (tzn. na jedné straně vozovky se dle ČSN 73 6101 krajnice z normovaných 2,5 metru rozšíří na nadstandardních 3,25 metru, přičemž krajnice tvoří součást vozovky a dálničního tělesa) se přitom **nemůže jednat o STAVEBNÍ ÚPRAVU dle § 2 odst. 5 písm. c) stavebního zákona**, která by toto územní rozhodnutí nevyžadovala (viz rozsudek NSS ze dne **17. 2. 2012, č.j. 5 As 13/2011-97**). Nemůže se tak uplatnit ani výjimka z povinnosti územní rozhodnutí podle § 79 odst. 6 stavebního zákona vydat.

Pokud tedy mělo být vydáno územní rozhodnutí, což se nestalo, pak logicky **muselo být následně vydáno i závazné stanovisko dle § 15 odst. 2 stavebního zákona ve smyslu § 149 správního řádu**, kterým se ověřuje splnění podmínek tohoto územního rozhodnutí. Toto **závazné stanovisko ve spise chybí**. Vydání pouhého vyjádření obecného stavebního úřadu dle § 15 odst. 2 stavebního zákona je tak chybné.

To, že souhlas obecného stavebního úřadu podle § 15 odst. 2 stavebního zákona je závazným stanoviskem ve smyslu § 149 správního řádu, potvrzují rozsudky Městského soudu v Praze ze dne **14. 12. 2011, č.j. 10A 149/2010 – 74-80** (povolení silnice R4901) a Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne **24. 10. 2012, č.j. 15A 29/2010 – 188** (povolení dálnice D8-0805), přičemž MD oba rozsudky má.

Napadené rozhodnutí je tak vydáno v rozporu se zákonem, neboť ve spise chybí územní rozhodnutí. Záměr totiž nepředstavuje dle § 2 odst. 5 písm. c) stavebního zákona stavební úpravu, pro kterou se dle § 79 odst. 6 stavebního zákona územní rozhodnutí či územní souhlas nevydává. V návaznosti na tuto skutečnost je další závažnou vadou napadeného rozhodnutí to, že chybí i závazné stanovisko dle § 15 odst. 2 stavebního zákona, jehož zákonnost by bylo možné dle § 149 odst. 4 správního řádu v rámci rozkladového řízení přezkoumat.

5. Ke zvolené metodě modernizace dálnice D1

Děti Země se ve svých námitkách ze dne **5. 2. 2016** v bodě č. 2 také vyjádřily ke zvolené metodě modernizace dálnice D1, kterou považují za nevhodnou, neboť je nejen časově i finančně náročná, ale také intenzivněji zasahuje do životního prostředí a přírody v území, které je automobilovým provozem značně dotčené. Děti Země proto upozornily, že existuje rychlejší a levnější metoda, kterou může být **tzv. fragmentace povrchu tělesa dálnice D1 s rozšířením vozovky směrem do dělicího pruhu**. Náklady by se tak mohly snížit cca na třetinu a doba stavebních prací by mohla být o polovinu kratší. Vybraná **metoda má přitom stát asi 22 mld. Kč a práce mají probíhat více než 7 let**, takže vlivy na životní prostředí mohou být zbytečně vyšší a časově delší.

MD k bodu č. 2 námitek Děti Země uvádí, že se k němu nemůže vyjadřovat, neboť musí respektovat žádost ŘSD ČR, které si zvolenou metodu (technické řešení) modernizace zvolilo.

Děti Země tedy z opatrnosti pro ministra dopravy podrobněji uvádějí alternativní způsob zlepšení povrchu dálnice D1 její **rekonstrukcí**, která by mohla úspěšně **nahradit** ŘSD ČR časově a finančně vybranou náročnou **metodu kompletní výměny povrchů**. Metodou ŘSD ČR má po 7 letech za cenu 22 mld. Kč dojít k rozšíření dálnice D1 o 1,5 metru na jejích okrajích a ke zbourání velkého množství ze 40 dálničních nadjezdů, které ještě nedosáhly ani poloviny své životnosti. Výsledkem tak bude jen **nový povrch a nová svodidla**. Rozšíření dálnice D1 o třetí pruh se plánuje nejdříve za 40-50 let, kdy budou nové nadjezdy již opět v polovině své životnosti.

Mezi odbornou veřejností je při tom známo, že oprava dálnice D1 by se dala provést **rychleji a levněji s použitím metody fragmentace povrchu vozovky a s jejím rozšířením směrem do dělicího pruhu dálnice**. Náklady na rekonstrukci dálnice D1 by se tak mohly snížit z 22 mld. Kč na cca 8 mld. Kč. Navíc by se až o polovinu, tzn. na cca 3,5 roku, mohla zkrátit doba provádění stavebních prací a tím i dopravních omezení.

MD přitom od ledna 2013 disponuje stanoviskem skupinou odborníků pod vedením Jiřího Petráka, z něhož vyplývá, že dálnice D1 byla projektována způsobem, který po dožití jejich povrchů předpokládal opravu betonových vozovek překrytím novými asfaltovými vrstvami. Tento způsob opravy může být **až 3x rychlejší a až 3x levnější** a při dobré kontrole kvality díky navýšení tloušťky vozovky zajišťuje její dlouhodobou životnost a umožňuje zavedení optimálního systému hospodaření s vozovkami.

Přitom dálnice D1 nejeví žádné významné poruchy podloží. Pokud někde tyto poruchy jsou, nic nebrání tomu, aby se tato místa lokálně opravila. Příkladem deset let staré opravy překrytím fragmentované betonové vozovky

(fragmentací se rozumí rozbití stávající betonové desky na malé kry, cca do jednoho metru čtverečního) je rekonstrukce přívaděče Benešov – Mirošovice, který byl ještě v horším stavu, než je nyní dálnice D1.¹

Výhodou metody fragmentace a následného překrytí asfaltovými vrstvami je dále prakticky neomezená doba životnosti vozovky. Každých 12 až 15 let se na vozovce vymění povrchová vrstva asfaltu (4 cm) a vozovka získá opět požadované vlastnosti.

Metoda fragmentace stávajícího povrchu dálnice D1 v úseku Mirošovice – Kývalka přitom zahrnuje shodné zbývající práce, jako má vybraná metoda ŘSD ČR, což dokládá níže uvedený přehled prací:

- navýšení příčného sklonu na 2,5% a v obloucích
- zlepšení délky vzestupnic a sestupnic
- rozšíření přídatných pruhů u Exitů a odpočívek
- modernizace zádržného systému
- ochrana pevných překážek, pilířů atd.
- telepatické dovybavení dálnice, SOS-DIS
- oplocení dálnice proti průniku živočichů
- ponechání stávajících rozhledů pro zastavení
- moderní bezpečná svodidla a moderní kolektory pro sítě
- nová podélná kanalizace

Důkazem mohou být i tyto mediální výstupy odborníků:

8. 11. 2011, časopis Silnice a železnice č. 4/2011, autoři: Doc. Ing. Luxemburk František CSc., Ing. Valentin Jan Ph.D. a Ing. Mondschein Petr Ph.D.

<http://www.silnice-zeleznice.cz/clanek/rekonstrukce-d1-z-jineho-pohledu-duvody-a-rizika-zamysleneho-reseni/>

„Výsledné řešení lze v zásadě považovat za konsensuální hybrid, který s uplatněním nejlepší technické praxe nemá příliš společného... Z našeho pohledu je diskutabilní, jakým způsobem bude technicky rekonstrukce provedena, zda předpokládané rozšíření o 1 m je smysluplné a zda je skutečně v budoucnosti reálná dostavba dalších 2 m budoucího nového odstaveného pruhu. Navržený způsob opravy totiž v tuto chvíli vůbec neřeší kapacitní možnosti dálnice D1. Obecně by mělo být zvažováno takové řešení, které bude technicky i ekonomicky obhajitelné a nepovede k dalšímu diskutabilnímu a mediálně vděčnému případu přiměřenosti investovaných veřejných prostředků.“

3. 7. 2012, Hospodářské noviny, rozhovor pana Emila Šlachty, otce dálnice D1:

<http://www.silnice-zeleznice.cz/clanek/rekonstrukce-d1-z-jineho-pohledu-duvody-a-rizika-zamysleneho-reseni/>

*** HN: Ministerstvo dopravy navrhuje opravit dálnici tak, že se kompletně odstraní její povrch. Je to podle vás správné?**

Takhle se to dělá jen výjimečně, že by se vykopal ten cementobeton úplně. Jen když je úplně špatný podklad silnice. Chci tím říct, že není potřeba cementobeton z povrchu odstraňovat, že by byl sám o sobě špatný.

*** HN: Čili je zbytečné odstraňovat nerovný povrch dálnice?**

V Německu po válce řešili stejné problémy. Dělalí to ale tak, že povrch staré dálnice rozbili na kusy, aby se spáry neprokopírovaly, když na ni pak položili nový kryt. Jinak ve světě se to obvykle opravuje tak, že se položí nový povrch rovnou na ten starý. To vyžaduje patnáct nebo dvacet centimetrů asfaltového betonu. Existuje také předpjatý beton, kde nemusí být tolik spár.

*** HN: Takže by se D1 mohla opravovat jinak a levněji?**

Šlo by to udělat za výrazně nižší náklady.

*** HN: A když se D1 bude nyní opravovat stejně, jako když jste ji tehdy stavěli, budou tam tedy za 40 let stejně hrboly jako nyní?**

¹ odkaz na video s aplikací metody fragmentace na úseku Mirošovice – Benešov před 10 lety: <http://youtu.be/MP7IERb4Nu8> a na krátký záběr z téže silnice z března 2011, tj. po 10 letech užívání: <http://youtu.be/JH6lmziNZxg>

Ty schody na spárách můžou vzniknout i dřív. Rozhodující je, jak navrhnou konstrukci a jaké použijí stavební materiály.

22.–23. 11. 2012, přednáška na akci „Seminár Ivana Poliačka“ v Bratislavě. Autoři Zuzana Formanová, doc. Ing. František Luxemburk, CSc., Ing. Bohuslav Novotný, DrSc.

„Nejzásadnější připomínkou ovšem zůstává to, že navrhované řešení vůbec nepřihlíží ke zkušenostem z opravy vozovky dálnice D1 v úseku Praha – Mirošovice a rychlostní silnice I/3 Mirošovice – Benešov prováděné v letech 1996 – 1999, resp. 2002. Zde bylo využito technologie často užívané v zahraničí, která je založena na principu segmentace breakerem, která se provede po odbroušení degradované povrchové vrstvy betonové desky. Na takto ošetřený povrch se provede buď asfaltová membrána, nebo se položí pružná mezivrstva SAL, na kterou se položí dvouvrstvý asfaltový kryt... Použití technologie osvědčené na prvních kilometrech stejné dálnice by mohlo vést k zásadnímu snížení finanční náročnosti.“

I když výše uvedené názory a skutečnosti mají spíše odborný a ekonomický charakter, mají vliv i při právních postupech a při posuzování vlivů na životní prostředí, tzn. při vydávání stavebních povolení pro modernizaci dálnice D1. Podle § 2 odst. 4 správního řádu (a ve vztahu k § 177 odst. 1 správního řádu) musejí správní orgány při svých postupech dbát o to, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem.

Podle § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích musí být majetek státu využíván účelně a hospodárně, přičemž organizační složky státu (jakou je ŘSD ČR) jsou povinny počínat si tak, aby svým jednáním majetek nepoškozovaly a neodůvodněně nesnižovaly jeho rozsah a hodnotu anebo výnos z tohoto majetku. Je tedy zřejmé, že skutečnosti o zvolené metodě modernizace dálnice D1 nemohou být správními orgány (MD či ministrem dopravy) opomíjeny.

Je pak logické, že by zvolená metoda zlepšení jízdních podmínek na dálnici D1 měla být posouzena také z hlediska vlivů na ŽP dle zákona č. 100/2001 Sb., neboť se během tohoto procesu mohou za účasti odborné i laické veřejnosti posoudit i různé varianty těchto metod (viz § 5 odst. 4 a § 7 odst. 5 zákona č. 100/2001 Sb.).

Společně s vyhodnocením vlivů takových variant na ŽP by se měly vyhodnotit i vlivy na obyvatelstvo a sociálně-ekonomické vlivy (viz Příloha č. 4, část D, bod I.1. zákona č. 100/2001 Sb.). Pokud ale k takovému hodnocení dle zákona nedošlo, má tato skutečnost významný vliv i na procesní stránku tohoto stavebního řízení, neboť pak nelze dle § 3 správního řádu tvrdit, že vybraná metoda je v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb.

Děti Země ještě z opatrnosti k tomuto tématu upozorňují na níže uvedenou tiskovou zprávu NKÚ ke kontrole modernizace dálnice D1:

Tisková zpráva ke KA č. 16/06:

ŘSD si nevyjasnilo, jak zmodernizovat D1. Varianty posuzovalo ještě v době, kdy už se pracovalo na čtyřech úsecích (30.01.2017)

<https://nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/rsd-si-nevyjasnilo--jak-zmodernizovat-d1--varianty-posuzovalo-jeste-v-dobe--kdy-uz-se-pracovalo-na-ctyrech-usecich-id8390/>

Nejvyšší kontrolní úřad prověřil, jak Ministerstvo dopravy (MD), Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) a Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) používaly v letech 2012 až 2016 evropské i státní peníze na modernizaci 161 kilometrů dálnice D1. V době kontroly na konci června roku 2016 stát zaplatil za stavby zatím 3,5 miliardy korun, celková cena má dosáhnout 20 a půl miliardy korun.

Kontrola ukázala, že se při modernizaci prvních čtyř úseků podařilo dosáhnout v porovnání s jinými úseky dálnic v České republice výrazně nižších nákladů na vybudování dálniční vozovky. Kontroloři odhalili ale i nedostatky při přípravě modernizace, které vedly minimálně k dvouletému zpoždění jejího dokončení. **Variantu modernizace ŘSD také vybralo, aniž by ji předtím porovnálo s jinými možnostmi.**

V roce 2013 začala modernizace prvních čtyř z 21 plánovaných úseků D1. Náklady na tyto stavby byly podstatně nižší než u později modernizovaných úseků. Vysoutěžené ceny se u těchto staveb také výrazně lišily od nabídkových cen stanovených v projektové dokumentaci, byly o 35 procent nižší. Proč u těchto staveb byly takové rozdíly mezi nabídkovou cenou a nabídkami uchazečů, to ŘSD nezjišťovalo.

U dalších pěti úseků, které ŘSD začalo modernizovat v letech 2015 a 2016, vzrostly průměrné náklady na jeden kilometr oproti úsekům z roku 2013 o 73 procent – konkrétně ze 74 na 128 milionů korun. Podle projektové dokumentace přitom byla finanční náročnost těchto staveb jen o čtvrtinu vyšší.

Ocenění v projektových dokumentacích odpovídalo vysoutěženým cenám, které byly o pět procent nižší. Při srovnání průměrných nákladů na 1 m² vozovky – tedy bez prací na kanalizacích, mostech či dopravním značení – vzrostly náklady z 1 748 na 2 504 korun.

U těchto pozdějších staveb jde tak o podobná čísla, jakých se dosáhlo při jiných stavbách na D1 a také D3 z let 2012 a 2014 – na nich byly náklady na 1 m² 2 724 korun. NKÚ vzhledem k vysokému nárůstu nákladů v letech 2013 až 2016 doporučuje, aby ŘSD analyzovalo, proč vznikly takto velké rozdíly mezi cenou očekávanou v projektových dokumentacích a cenou, za kterou ŘSD stavby vysoutěžilo, a aby výsledky pokud možno zohlednilo při přípravě budoucích staveb dálnic.

Kontroloři se také zaměřili na samotný průběh modernizace a zjistili, že **19 z 21 staveb nabralo zpoždění kvůli nedostatkům v přípravě. Na zpoždění se podepsal například nedostatečný geotechnický průzkum.** Ten byl důvodem, proč se navýšila výsledná cena čtyř staveb celkem o téměř 130 milionů korun, a u dvou z nich byl příčinou ročního zpoždění.

Pro pět staveb nechalo ŘSD zase zpracovat projektovou dokumentaci o dva roky dříve, než si ujasnilo, jak D1 zmodernizovat. Dokumentace tak muselo dvakrát zaktualizovat, za což zaplatilo přes 12 milionů korun.

Kvůli neujasněným technickým otázkám se u dalších pěti staveb protáhlo zpracování projektových dokumentací až o 19 měsíců. **Modernizace dálnice měla být původně dokončena v roce 2018, v současnosti se počítá s dokončením v roce 2020** s výjimkou úseku „most Šmejkalka“, který má být hotový až v roce 2022.

Nedostatky kontrola odhalila i ve výběru způsobu, jakým se měla dálnice modernizovat. ŘSD v roce 2005 začalo připravovat variantu rozšíření dálnice na šest jízdních pruhů, kterou v roce 2009 změnilo na rozšíření dálnice v obou směrech o 75 centimetrů s tím, že budou zachovány čtyři jízdní pruhy.

ŘSD Nejvyššímu kontrolnímu úřadu nedoložilo, proč k této změně přistoupilo. Jestli jde o nejefektivnější řešení ze společensko-ekonomického hlediska, ŘSD před zahájením modernizace nezjišťovalo. Pouze v roce 2012, kdy už bylo vyprojektováno prvních pět úseků, nechalo ŘSD zpracovat studii ekonomické efektivity zvolené varianty.

Ta ale posuzovala jen zvolenou variantu, **srovnání s ostatními možnostmi chybělo. Srovnání více variant modernizace nechalo zpracovat až v roce 2013, kdy už probíhaly práce na čtyřech úsecích.**

Toto posouzení, které mělo ŘSD zadat ještě před zvolením varianty modernizace, je podle NKÚ **nepřesvědčivé – neporovnává například náklady na údržbu možných povrchů dálnice, náklady jednotlivých variant jsou v něm zase neporovnatelné. Ekonomickou výhodnost jednotlivých variant navíc studie neposuzovala.**

Kontrolní zpráva NKÚ je ve Věstníku č. 1/2017 ke stažení zde:

<https://nku.cz/assets/publikace-a-dokumenty/vestnik/vestnik-nku-2017-castka-1.pdf>

6. K návrhům na uložení některých podmínek do příp. stavebního povolení

Děti Země se ve svých námitkách ze dne **5. 2. 2016** v bodě č. 3 navrhly do příp. stavebního povolení zahrnout 6 požadavků na ochranu některých složek životního prostředí a přírody.

Děti Země mj. v požadavcích č. 5. a 6. navrhly následující:

č. 5. = projekt vegetačních úprav bude obsahovat **jen** geograficky místní druhy dřevin (stromů, keřů a rostlin)

č. 6. = ke snížení negativních estetických účinků 7 vysokých protihlukových stěn uložit tuto podmínku:

*„Protihlukové stěny budou osázeny vhodnými **místně původními popínavými rostlinami** (např. pro severní strany lze doporučit *břečťan popínavý*).“*

MD tyto návrhy Děti Země vypořádalo na str. 21 napadeného stavebního povolení tak, že odkazuje na různé podmínky stavebního povolení, kterými byly tyto požadavky zohledněny: příkladmo na podmínky č. 21, č. 22, č. 27, č. 37.

6.1. K požadavku č. 5 bodu č. 3 námitek Děti Země

K požadavku č. 5. Děti Země MD uvádí, že projekt vegetačních úprav byl odsouhlasen příslušným DO, přičemž údajně vychází „z *místních geobotanických a klimatických podmínek... respektuje zhoršené stanovištní podmínky v okolí extrémně zatížené dálnice*“.

Děti Země se s tímto způsobem vypořádání svého návrhu neztotožňují, neboť ho považují za nepřezkoumatelný pro nedostatek řádných důvodů ve smyslu **§ 2 odst. 4, § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu**. Není totiž jednoznačně zřejmé, zda MD tento jejich požadavek splnilo, tzn. zda projekt vegetačních úprav neobsahuje místně nepůvodní druhy rostlin a dřevin, nebo nesplnil, neboť se jím odmítnul zabývat.

Přitom požadavek č. 5 Děti Země byl jasně formulován, takže povinností MD bylo se jím pečlivě zabývat jako s každým návrhem účastníka řízení a **jednoznačně v napadeném rozhodnutí uvést, zda splněn byl či nebyl a z jakého důvodu**.

To ovšem MD neprovedlo, čímž zatížilo své rozhodování zásadní procesní vadou, která porušuje základní právo účastníka řízení na řádné a přezkoumatelné (zdůvodnitelné) vypořádání jeho návrhů, námitek, připomínek apod. Cílem správního řízení totiž není to, aby účastník řízení předkládal tyto své návrhy, připomínky a námítky a správní orgán je vypořádával jen mlhavě, irrelevantně, mimoběžně nebo dokonce na ně vůbec nereagoval.

Přitom MD níže v napadeném rozhodnutí samo přiznává, že **projekt vegetačních úprav obsahuje i místně nepůvodní druhy rostlin (oba druhy loubince)**. Vzniká tak rozpor, kdy MD na jedné straně se s jasným návrhem Děti Země vypořádává nepřezkoumatelně, načež dále uvádí tvrzení, které návrh Děti Země zřejmě zamítá. Nicméně **není zřejmý žádný logický a zákonný důvod, proč tento návrh byl zřejmě zamítnut (což právě není jasné) a z jakého přezkoumatelného důvodu, kromě vrchnostenského rozmaru MD**.

V novém stavebním řízení je nezbytné se s tímto návrhem Děti Země znovu a skutečně řádně zabývat.

6.2. K požadavku č. 6 bodu č. 3 námitek Děti Země

K požadavku č. 6. návrhu Děti Země MD uvádí, že dle DSP budou PHS ozeleněny „*rostlinami druhu „břečťan popínavý, loubinec trojlaločný a loubinec pětilistý...*“ a jelikož stavebník je povinný postupovat dle DSP, tak požadavek č. 6 je nadbytečný, přičemž z věcného hlediska je „*zjevně splněn*“.

Děti Země se s tímto způsobem vypořádání svého návrhu opět neztotožňují, neboť ho považují opět za nepřezkoumatelný pro nedostatek řádných důvodů ve smyslu **§ 2 odst. 4, § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu**.

Není totiž jednoznačně zřejmé, zda MD tento požadavek SKUTEČNĚ splnilo, jak účelově zavádějícím způsobem až nepravdivě tvrdí, či nikoliv (a z jakého důvodu).

Přitom Děti Země předložily zcela jednoduchý a jasný požadavek, aby PHS byly osázeny **jen místně původními popínavými druhy rostlin** a jako příklad uvedly břečťan popínavý.

MD sice v napadeném rozhodnutí uvádí, že břečťan popínavý vysazován bude, nicméně současně v rozporu s návrhem Děti Země uvádí, že PHS budou osázeny i místně nepůvodními druhy jako je **loubinec trojlaločný a loubinec pětilistý**. Tím MD samo popřelo své tvrzení, že tento návrh Děti Země byl „*zjevně splněn*“.

Dětem Země nicméně není zcela jasné, zda jejich návrhu bylo vyhověno či nikoliv a pokud nikoliv, tak z jakého logického a zákonného důvodu, kromě toho, že MD nebude projekt vegetačních úprav měnit, protože se mu to nechce, jelikož ho schválil příslušný orgán ochrany přírody, a že nemá povinnost tento návrh podrobně řešit.

Tento názor je ovšem z judikatury správních soudů nesprávný, neboť povinností správních orgánů je nejen po formální i věcné stránce si obstarat všechny potřebné podklady, ale s náležitou pečlivostí reagovat na návrhy a námítky účastníků řízení, i kdyby se týkaly kvality odborných podkladů (nejčastěji jde o hlukové studie), tzn. právní orgán je povinný vyzvat příslušný DO k předložení stanoviska k námitce účastníka řízení.

V tomto případě se tak nestalo a zcela **ve věcech ochrany přírody nekompetentní MD samo rozhodlo o tomto návrhu Děti Země, aniž mělo v ruce stanovisko příslušného DO**. Tento postup byl ovšem v minulosti judikován jaké chybný, takže znamenal zrušení správního rozhodnutí.

Nekompetentní MD dokonce **považuje návrh č. 6 za NADBYTEČNÝ**, ačkoliv se týká zájmů ochrany přírody, které jako veřejný zájem Děti Země hájí. **Nelze přitom připustit, aby se v ČR nezákonným způsobem šířily místně nepůvodní druhy rostlin** jen proto, že se projektantovi chce a jelikož ví, že správní úřad neplní své zákonné povinnosti pečlivě se zabývat vším, co vyšlo v řízení najevo, a dále se spolehlivou znalostí věci.

Tento postup MD a způsob vypořádání tohoto návrhu považují Děti Země za nezákonný, neboť jako účastník správního řízení mají zákonné procesní právo na řádné vypořádání svého návrhu č. 6, tzn. buď ho akceptovat, čemuž zákon nebrání, nebo odmítnout a řádně logickými důvody, nikoliv irelevantními typu „nechce se nám měnit již schválený projekt“, zdůvodnit tento postup. A tento postup musí provést kompetentní DO, nikoliv MD.

Navíc Děti Země upozorňují, že když projekt vegetačních úprav asi skutečně obsahuje místně nepůvodní druhy rostlin, tak napadené rozhodnutí je stejně vydáno v rozporu se zákonem, neboť **ve spisu chybí povolená výjimka dle § 5 odst. 4 (příp. odst. 5) zákona č. 114/1992 Sb. k jejich šíření**. Bez této výjimky jako zákonného podkladového rozhodnutí **trpí napadené povolení nepřekonatelnou vadou, takže bude muset být zrušeno** do doby, než ŘSD ČR tuto výjimku předloží do spisu k vyjádření účastníků řízení. Nelze schvalovat projekt vegetačních úprav, aniž dle § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu je zřejmé, že existuje výše cit. výjimka.

Jednodušším řešením je samozřejmě návrh č. 6 Děti Země, aby projekt vegetačních úprav žádné místně nepůvodní druhy rostlin neobsahoval, což nekompetentní MD odmítá, neboť se mu vrchnostensky „nechce“.

V novém stavebním řízení je tak nutné do spisu vložit buď nový projekt vegetačních úprav bez místně nepůvodních druhů rostlin, nebo do spisu vložit rozhodnutí o povolení výjimky dle § 5 odst. 4 (příp. odst. 5) zákona č. 114/1992 Sb. A samozřejmě stanovisko DO k návrhu Děti Země ke změně vegetačních úprav.

RNDr. Miroslav Patrik
vedoucí výboru klubu

Tento dopis byl zaslán e-mailem z adresy dz.brno@ecn.cz a podepsán elektronickým podpisem. Kvalifikovaný certifikát sériové číslo 2382932 vydala Certifikační autorita PostSignum Qualified CA 2 (ověření osobních certifikátů na http://www2.postsignum.cz/icz_szng_pcu/certSearch). Doručení této zprávy potvrďte neprodleně.